

til at have en Ejendom hverken til 10,000 eller 12,000 Kr.'s Værdi. Det er jo Arbejdsmændene og Smaaahaandværkerne i Stationsbyerne, som nærmest maa jævntillemes med, hvad der kaldes Smaakaarsfolk paa Landet, og disse Haandværkere og Arbejdsmænd kan i fuldt Maal tilfredsstille deres Behov til Bygninger med Ejendomme, hvis Værdi ligger ved Grænsen 6,000 Kr., maaske endog lidt under. At flytte Grænsen til 10,000 Kr. for disses Vedkommende er — jeg kan ikke se rettere — et Misbrug. Man har ytret sin Forundring over min Stilling til Forslaget og antydnet, den særlig skulde udspringe fra min Stilling i Grundejerkreditforeningen. Det gør den for saa vidt, som min Stilling deri naturligvis har gjort, at jeg kender en hel Del mere til disse Forhold, end jeg ellers vilde, men ogsaa kun for saa vidt. Mit Standpunkt er bestemt af min Tro paa, at det er et Brud paa den ideelle Tanke i Husmandskreditforeningslovgivningen at give ikke jordejende Huse Adgang til at optage Laan helt op til 12,000 Kr. Som jeg sagde allerede ved Lovforslagets anden Behandling, er det en Kendsgerning, at en meget stor Del af de paagældende Laantagere ikke er Smaakaarsfolk, men Tjenestemænd af forskellig Art med Lønninger fra 1,500 Kr. op til 3—4—5,000 Kr. og selvfølgelig med Efterløn, naar de engang ikke kan arbejde længere; den sociale Lovgivning, der tager Sigte paa at hjælpe Smaafolk, har virkelig ikke særlige Hensyn at tage overfor disse Folk.

Hvis det Lovforslag, som nu ligger paa Tingets Bord, bliver vedtaget med mit Ændringsforslag, vil Husmandskreditforeningerne have opnaaet noget ret betydeligt. Afbetalingstiden er forandret fra 45 til 60 Aar; det vil sige, at man kan nedsætte Laantagernes aarlige Ydelser ret betydeligt. Laanegrænsen er samtidig forhøjet fra 50 til 55 pCt., man kan altsaa give et større Laan end før efter den samme Vurderingssum. Herved vil Foreningerne i Virkeligheden blive stillet saaledes, at de kan udlåne et større Beløb end den eneste Forening, de konkurrerer med, Grundejerforeningen, naar det drejer sig om samme Vurderingssum. Fra mine Modstanderes Side er det gentagne Gange hævdet, at det var urimeligt at modsætte sig denne Flytning af Grænsen for Vurderingssummen, da derved blot skabes en Ligestilling. Men jeg kommer atter tilbage til — det kan ikke siges tidt nok —, at det er ejendommeligt fra den Side at tale om Ligestilling, da disse Ejendomme netop indtager Undtagelsesstilling. Naar

Grundejerkreditforeningen eller, om man vil, en Mand, der har Kendskab til den, hævder dette Standpunkt, er det, fordi de andre Kreditforeninger ikke har været interesserede i Lovforslaget. Husmandskreditforeningsmændene siger selv, at Landboforeninger, som før nævnt, ikke vil give tilstrækkelig store Laan, i hvert Fald bliver de saa for dyre. De siger, og det er sandt, at de nævnte Foreninger i det hele taget ikke bryder sig om at faa saa smaa Panter. Derfor er det berettiget at komme Husmandsforeningerne i Møde. Men Statsgarantien bliver ikke nævnt, og den skal man dog huske, thi det er den, det først og fremmest kommer an paa; det er den, der skulde give Skubbet frem til Ligestilling i Laanevilkaar med de mere velstaaende Jordejendomsbesiddere. Grundejerkreditforeningen er som sagt oprettet paa det Tidspunkt, da man havde 6,000 Kroners Vurderingsgrænsen. Foreningen fik da en hel Del Panter, som ikke kunde faa Laan andetsteds. Man har sagt, at det vilde være at give Grundejerkreditforeningen et Monopol at stoppe, saaledes som jeg har foreslaaet, for de ikke jordejende Ejendommers Vedkommende, men man tager fejl. Hensigten er ikke at begunstige Grundejerkreditforeningen, ikke at monopolisere, men at give — ikke Foreningen som saadan, men de Laantagere, der den Gang ingen andre Steder kunde faa Laan, Adgang til Laan — paa nogenlunde lige Vilkaar med andre Jordejere her i Landet. Helt ligelige bliver de ikke, fordi Laaneområdet er lovlig lille. Det har været noget voksende og vil stige noget endnu, men medens andre Kreditforeninger har Laanesummer paa Hundreder af Millioner Kroner, har denne Forening kun rundt regnet 30 Mill. Kr. Det er altsaa slet ikke rigtigt, naar man har sagt, at det viste sig, at Panterne i stor Udstrækning gik over fra Husmandskreditforeningen til Grundejerkreditforeningen. Det ses af de Oplysninger, vi har faaet, at det ikke er Tilfældet, og den ærede Ordfører har selv udtalt ved Lovforslagets anden Behandling, at det vilde være mærkeligt at tænke sig, naar Forholdet er det, at den har 100 Laan, naar vi har 5. Det gælder for de sidste 5 Aar om Panter under 12,000 Kr. Dertil kommer, at den Beskyttelse, om jeg saa maa sige, som man ved Oprettelsen af Husmandskreditforeninger vilde yde Husmænd, Smaakaarsfolk, ikke længere tiltrænges; jeg henviser i saa Henseende til, hvad en Mand, der har Kendskab til Forholdene, nemlig det ærede Medlem fra Skjoldedelev (Johannes Pedersen) sagde ved Lovforslagets første